

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

**INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA**

**CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE**

**TOM LVII – ZESZYT 2
2005**

POZNAŃ 2005

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Dorota Malec, Jacek Matuszewski, Józef Méléze-Modrzejewski, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Michał Pietrzak, Stanisław Płaza, Zygfryd Rymaszewski, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Waław Uruszczak, Maria Zabłocka

Na język francuski tłumaczył Waław Uruszczak

Adres redakcji:

ul. Św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. (061) 8294208

Copyright © by Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu, 2005
Copyright © by Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o., 2005

Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o.
61-701 Poznań, ul. Fredry 8

Dział handlowy: tel. 0 (prefiks) 61 852-38-44
Sekretariat: tel. 0 (prefiks) 61 852-66-05; faks 0 (prefiks) 61 853-80-75
e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-poznanskie.pl
<http://www.wydawnictwo-poznanskie.pl>

ISSN 0070-2471

Druk: WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK S.J.
ul. Przemysłowa 13, 62-030 Luboń, tel. (0-61) 899 49 49 do 52, fax (0-61) 813-93-31
e-mail: biuro@uni-druk.pl; www.unidruk.poznan.pl

SPIS TREŚCI – TABLE DES MATIÈRES

Tom LVII – Zeszyt 2

I. 200 LAT KODYFIKACJI NAPOLEOŃSKICH – 200 ANNÉES DES CODIFICATIONS NAPOLEONIENNES

Materiały sesji naukowej w Krakowie	9
REFERATY	
Jan B a s z k i e w i c z, O powołaniu czasów Rewolucji i Napoleona do kodyfikacji	11
<i>De la vocation des temps de la Révolution et de Napoléon pour la codification</i>	17
Pierre C a t a l a, Le modèle de la codification napoléonienne et les temps modernes	19
Katarzyna S ó j k a - Z i e l i Ń s k a, Idee kodyfikacji napoleońskich. Od utopii do realizmu	27
<i>Les idées des codifications napoléoniennes. De l'utopie au réalisme</i>	42
Witold Wo ł o d k i e w i c z, Uwagi o roli prawa rzymskiego w pracach nad <i>Code Civil des Français</i>	43
<i>Les remarques sur la rôle du droit romains dans les travaux sur le Code Civil des Français</i>	60
Stanisław G r o d z i s k i, Wpływy <i>Code Civil</i> oraz innych kodyfikacji napoleońskich na ziemiach polskich (część I)	61
<i>L'influence du Code Civil et les autres codifications nepoléoniennes en Pologne (partie Ière)</i>	68
Dorota M a l e c, Wpływy <i>Code Civil</i> oraz innych kodyfikacji napoleońskich na ziemiach polskich (część II)	69
<i>L'influence du Code Civil et les autres codifications napoléoniennes en Pologne (partie IIème)</i>	87
Danuta J a n i c k a, Niektóre problemy stosowania francuskiego prawa zobowiązań w praktyce orzeczniczej Sądu Najwyższego (1918–1939)	89
<i>Les certains problèmes de l'application du droit français des obligations dans la juridiction de la Cour Supreme en Pologne du 1918 au 1939</i>	107
Andrzej C a ł u s, Losy francuskiego Kodeksu handlowego z roku 1807	109
<i>Les sorts du Code de Commerce de 1807</i>	119
Biruta L e w a s z k i e w i c z - P e t r y k o w s k a, Współczesne prawo cywilne a <i>Code Civil</i> Napoleona jako dziedzictwo wielowiekowej kultury prawnej	121
<i>Le droit civil contemporain et le Code Napoléon comme un héritage de l'évolution de la culture juridique</i>	131
Tadeusz E r e c i Ń s k i, Znaczenie francuskiego <i>Code de procédure</i> z 1806 roku dla rozwoju procesu cywilnego w Polsce	133
<i>La signification du Code de procédure de 1806 pour le développement du procès civil en Pologne</i>	143
Lech G a r d o c k i, Współczesne prawo karne w aspekcie dziedzictwa napoleońskiego <i>Code pénal</i> z 1810 roku	145
<i>Le droit pénal contemporain vue à travers de l'héritage les Code pénal de Napoléon de 1810</i>	150

VI

Stanisław Waltoś, Napoleoński model procesu karnego a współczesny proces kamry w Polsce	151
<i>Le modèle napoléonien de la procédure criminelle et le procès pénal contemporain en Pologne</i>	162

DYSKUSJA – Discussion

Ewa Łętowska, Danuta Janicka, Janusz Szwaja, Dorota Malec, Józef Ciągwa, Zdzisław Zarzycki, Jolanta Jabłońska-Bonca, Maria Dragun-Gertner, Andrzej Całus, Piotr Fiedorczyk, Dorota Malec, Jerzy Malec, Wojciech Organiściak, Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska, Andrzej Zoll, Stanisław Waltoś, Lech Gardocki, Andrzej Zoll, Tadeusz Ereciński, Waław Uruszczak, Stanisław Płaza, Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska, Włodzimierz Wróbel, Stanisław Waltoś, Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska, Andrzej Całus, Stanisław Płaza, Zbigniew Sobolewski, Katarzyna Wisłocka-Sieprawska, Ewa Łętowska, Waław Uruszczak, Mirosław Nesterowicz, Andrzej Zoll, Stanisław Waltoś	163
--	-----

II. ROZPRAWY – ARTICLES

Wojciech Góralski, Wkład papieża Jana Pawła II w dzieło reformy i odnowy prawa kanonicznego	185
<i>L'apport du pape Jean Paul II à la réforme et au renouvellement du droit canonique ...</i>	201
Marcin Łysko, Prokuratorski nadzór ogólny w Polsce w latach 1950–1967	203
<i>Le système de la surveillance générale de procureur en Pologne dans les années 1950-1967</i>	224

III. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLES

Ewaryst Kowalczyk, Instytucje dobroczynne. Szczególne konstrukcje dogmatyczne w poklasycznych regulacjach prawnych	225
Elżbieta Ejankowska, <i>Peculium filiae familias</i> w okresie późnej republiki rzymskiej i pryncypatu	239
Anna Karabowicz, Karol Tatar, Święty Iwo Hólory – patron prawników	251
Beata Wojciechowska, Kary kościelne w Polsce wczesnośredniowiecznej (X-XIII w.)	267
Małgorzata Janiszewska, Nieznane projekty utworzenia korporacji adwokatów z 1791 i 1822 roku	283
Wojciech Szafrański, Słędziński contra Jachimowicz. Przyczynek do prawa autorskiego Polski międzywojennej	293
Dariusz Szpoper, O nieznanym memoriale Michała Grabowskiego ze stycznia 1863 roku	303
Adam Bosicki, U podstaw doktryny samorządu terytorialnego II Rzeczypospolitej. Naturalistyczna i państwowa teoria samorządu terytorialnego i jej geneza w europejskiej myśli prawnej	323
Paweł Borecki, Koncepcje stosunków wyznaniowych w postulatach konstytucyjnych Kościołów i organizacji laickich	349

IV. ARTYKUŁY RECENZYJNE – ARTICLES CRITIQUES

Wojciech Będa, Maciej Jońca, <i>Quod homines credere volunt, id facile credunt</i> . Uwagi na marginesie książki Pauliny Święcickiej-Wystrychowskiej pt. <i>Proces Jezusa w świetle prawa rzymskiego. Studium z zakresu rzymskiego procesu karnego w prowincjach wschodnich w okresie wczesnego pryncypatu</i> , 2005	379
---	-----

Wojciech D a j c z a k, Zbliżenie romanistyki i komparatystyki prawniczej – źródło szansy na twórczy rozwój czy słabości badań prawnoporównawczych? W związku z pracą Basila Markesinisa pt. <i>Rechtsvergleichung in Theorie und Praxis. Ein Beitrag zur rechtswissenschaftlichen Methodenlehre</i> , 2004	401
Marian M i k o ł a j c z y k, O miejskich księgach czarnych i ich wydawaniu uwag kilka. W związku z edycją <i>Acta maleficorum Wisniciae. Księga złoczyńców sądu kryminalnego w Wiśniczu (1629–1665)</i> , opracował i wydał Wacław Uruszczak przy współpracy Ireny Dwornickiej, 2004	413

V. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – *COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES*

Jerzy Zajadło, <i>Studia Grotiana</i> , 2004 (Tadeusz M a c i e j e w s k i)	425
Andrzej Rachuba, <i>Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763</i> , 2002 (Jacek S o b c z a k)	428
Zbigniew Naworski, <i>Szlachecki wymiar sprawiedliwości w Prusach Królewskich (1454–1772). Organizacja i funkcjonowanie</i> , 2004 (Tadeusz M a c i e j e w s k i)	431
Anja Tews, <i>Die Kriminalverfassung in Neuvorpommern und Rügen 1815–1851. Ein Beitrag zur preußischen Justizgeschichte</i> , 2004 (Paweł G u t)	434
Grzegorz Smyk, <i>Korpus urzędników cywilnych w guberniach Królestwa Polskiego w latach 1867–1915</i> , 2004 (Jerzy M a l e c)	436
Karol Estreicher jr., <i>Straty kultury polskiej pod okupacją niemiecką 1939–1944 wraz z oryginalnymi dokumentami grabieży</i> , 2003; Zbigniew K. Witek, <i>Dokumenty strat kultury polskiej pod okupacją niemiecką 1939–1944 z archiwum Karola Estreichera</i> , 2003 (Joanna S t ö c k e r)	440

VI. IN MEMORIAM

Grzegorz Leopold Seidler (1913–2004) (Lech D u b e l, Małgorzata Ł u s z c z y ń s k a)	443
---	-----

VII. KRONIKA – *CHRONIQUE*

Doktorat <i>honoris causa</i> profesora Marka Waldenberga (Henryk O l s z e w s k i)	447
XXXV Niemiecki Zjazd Historyków Prawa w Bonn (Wojciech D a j c z a k, Andrzej G u l c z y ń s k i)	447
<i>Prawo natury w doktrynach polityczno-prawnych Europy</i> . Konferencja naukowa historyków idei w Gnieźnie (Michał U r b a ń c z y k)	451
Bartłomiej Groicki – prawnik polskiego Odrodzenia. Wystawa w 400-setną rocznicę śmierci (Anna K a r a b o w i c z)	452
Z działalności Zakładu Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (Piotr F i e d o r c z y k)	454
Obrony prac doktorskich (materiały zebrali: Anna F e r m u s, Monika W ó j c i k i Marek Ż u r e k)	455

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW ZESZYTU 2

- Jan Baszkiewicz (Warszawa)
Wojciech Bejda (Kraków)
Paweł Borecki (Warszawa)
Adam Bosiacki (Warszawa)
Andrzej Całus (Warszawa)
Pierre Catala (Paris)
Józef Ciągwa (Rzeszów)
Wojciech Dajczak (Poznań)
Maria Dragun-Gertner (Toruń)
Lech Dubel (Lublin)
Elżbieta Ejankowska (Rzeszów)
Tadeusz Ereciński (Warszawa)
Anna Fermus (Lublin)
Piotr Fiedorczyk (Białystok)
Lech Gardocki (Warszawa)
Wojciech Góralski (Warszawa)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Andrzej Gulczyński (Poznań)
Paweł Gut (Szczecin)
Jolanta Jabłońska-Bonca (Warszawa)
Danuta Janicka (Toruń)
Małgorzata Janiszewska (Poznań)
Maciej Jońca (Kraków)
Anna Karabowicz (Kraków)
Ewaryst Kowalczyk (Poznań)
Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska (Łódź)
Ewa Łętowska (Warszawa)
Małgorzata Łuszczyńska (Lublin)
Marcin Łysko (Białystok)
- Tadeusz Maciejewski (Gdańsk)
Dorota Malec (Kraków)
Jerzy Malec (Kraków)
Bogdan Migda (Kraków)
Marian Mikołajczyk (Katowice)
Miroslaw Nesterowicz (Toruń)
Henryk Olszewski (Poznań)
Wojciech Organiściak (Katowice)
Stanisław Płaza (Kraków)
Jacek Sobczak (Poznań)
Zbigniew Sobolewski (Rzeszów)
Katarzyna Sójka-Zielińska (Warszawa)
Joanna Stöcker (Kraków)
Wojciech Szafranski (Poznań)
Dariusz Szpopper (Gdańsk)
Janusz Szwaja (Kraków)
Karol Tatar (Kraków)
Michał Urbańczyk (Poznań)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Stanisław Waltoś (Kraków)
Katarzyna Wisłocka-Sieprawska (Kraków)
Beata Wojciechowska (Kielce)
Witold Wołodkiewicz (Warszawa)
Monika Wójcik (Lublin)
Włodzimierz Wróbel (Kraków)
Zdzisław Zarzycki (Kraków)
Andrzej Zoll (Kraków)
Marek Żurek (Kraków)